

NATURMILLIARDEN

WWF Verdensnaturfondens nationale input til Finansloven for finansåret 2021

WWF Verdensnaturfonden finder det kritisk, at Regeringens Finanslovsforslag for finansåret 2021 er uambitiøst og utilstrækkeligt for vores hårdt pressede natur og biodiversitet. Forslaget tager ikke i høj nok grad afsæt i de forskningsfaglige anbefalinger, de dokumenterede problemer eller de strategier og mål, der foreligger fra EU og FN. Dette er kritisk, særligt når Danmark næste år til den 15. partskonference for biodiversitet skal være med til at vedtage globale målsætninger frem mod 2030. EU-kommissionen kalder på en ambitiøs og finansieret indsats med bindende nationale mål, men dette er ikke reflekteret i Finanslovsforslaget. Oveni det kommer udskyldelsen af regeringens natur- og biodiversitetspakke.

Danmarks biodiversitet er i tilbagegang og forringes år for år. Med under 1% reelt beskyttet og dedikeret naturareal ligger vi langt under de 17%, som vi har lovet FN. Alle Danmarks EU-beskyttede skovnaturtyper er i stærkt ugunstig naturtilstand, og ingen af vores danske havområder er i en god tilstand. Vi ligger dårligst af alle lande i EU. Hvis Regeringen ikke finansierer efter at gøre Danmark til en natur- og klimanation, vil det få økonomiske og sociale konsekvenser. Samtidig betaler det sig at investere i naturbeskyttelse og bevaring af biodiversitet. For hver krone investeret i marin biodiversitet, opnås et afkast på 10 kroner¹, og gevinster for EU ved effektiv beskyttelse af Natura 2000 områder vurderes at være 200-300 milliarder euro per år². Ikke mindst forpligter vi os til handling qua Biodiversitetskonventionens Aichimål nr. 3³:

By 2020, at the latest, incentives, including subsidies, harmful to biodiversity are eliminated, phased out or reformed in order to minimize or avoid negative impacts, and positive incentives for the conservation and sustainable use of biodiversity are developed and applied, consistent and in harmony with the Convention and other relevant international obligations, taking into account national socioeconomic conditions.

Nærværende forslag fra WWF Verdensnaturfonden sikrer, at dele af Danmarks land- og havarealer dedikeres til naturarealer, så vi kan vende tilbagegangen i Danmarks biodiversitet. **WWF Verdensnaturfonden giver 6 anbefalinger til, hvordan vi hurtigt og mest effektivt styrker Danmarks biodiversitet, og 9 budgetforslag til, hvordan dette bedst udmøntes i Finansloven for 2021 via NATURMILLIARDEN.**

WWF Verdensnaturfondens anbefalinger

1. Nedsæt et biodiversitetsråd, der kan bistå udarbejdelsen af en ny biodiversitetsstrategi- og handlingsplan

WWF Verdensnaturfonden anbefaler, at der nedsættes **et uafhængigt og videnskabeligt biodiversitetsråd**, der kan bistå med monitorering og rådgivning for at styrke indsatserne for biodiversitet i Danmark. Det vil være en vigtig opgave for rådet at give viden og inspiration til **en ny biodiversitetsstrategi- og handlingsplan**, der kortlægger og prioriterer indsatser frem mod 2030. Videre opfordres til **et tværpolitisk biodiversitetsnetværk**, der kan opfordre til samarbejde på tværs af folketingets partier. Alle elementer er vigtige for at sikre ejerskab og faglighed i implementeringen af globale såvel som nationale målsætninger for mere biodiversitet.

¹ <https://www.nature.com/articles/s41586-020-2146-7>

² https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/docs/nature_fitness_check.pdf

³ <https://www.cbd.int/sp/targets/>

2. Beskyt havet ud fra 100-30-10-modellen med en pulje til analyse af naturbeskyttelse og begrænsning af bundtrawl

På linje med FN og EU-kommissionens biodiversitetsstrategi anbefaler WWF Verdensnaturfonden, at naturbeskyttelsen til havs sker ud fra en **100-30-10-model**: 100% af havarealet skal forvaltes bæredygtigt og økosystembaseret, 30% skal bestå af effektivt beskyttede områder, og 10% skal beskyttes mod enhver form for direkte udnyttelse, dvs. urørt hav.

Dette sker med en ambitiøs dansk havplan og en ny **pulje til øget beskyttelse af havnaturen og fremme af naturskånsomme midler**. Puljen skal indebære midler til en forskningsbaseret evaluering af dansk fiskeriregulering i naturbeskyttede områder for på baggrund heraf at samle anbefalinger til, hvordan vi opnår Danmarks miljømål for havet. Der skal igangsættes konkrete indsatser for at begrænse fiskeri med bundskrabende redskaber, inklusive forbud herimod i eksisterende naturbeskyttede områder. I dag defineres 2% af havarealet som naturbeskyttet mod fiskeri, men kun 0.2% er reelt fiskerifrit. Det er derfor vigtigt, at der udpeges nye beskyttede områder til havs. Dette kan f.eks. være gennem en udvidelse af den eksisterende 3 sømil trawlfri zone i kystområderne op til 12 sømil. Videre bør der sættes ind for at begrænse bundslæbende redskabers generelle påvirkning af den danske havbund, det både i og udenfor beskyttede områder.

Evidens peger på, at hyppig forstyrrelse ved fiskeri med bundslæbende redskaber reducerer antallet af arter på havbunden og antallet af havdyr, da fiskenes fødegrundlag svækkes. Minimering af fiskeri med bundslæbende redskaber vil have stor effekt for havbundens arter og levesteder og skabe muligheder for en mere bæredygtig udnyttelse af vores fiskebestande. WWF Verdensnaturfonden anbefaler derfor også, at der afsættes **midler til at igangsætte forsøgsfiskeri med naturskånsomme redskaber i udpegede, produktive reservationszoner i Kattegat**. Forsøgsfiskeriet kan først og fremmest indebære jomfruummerfangst med tejner med henblik på at udvikle permanente ordninger, der støtter erhvervet i overgangen til naturskånsomme redskaber. Forsøgsordningen kan implementeres i samarbejde med DTU Aqua.

3. Etabler mere effektiv naturbeskyttelse til havs med Øresund som Maritim Nationalpark

WWF Verdensnaturfonden anbefaler, at der med Finansloven 2021 oprettes en **pulje til at etablere Øresund som en Maritim Naturpark**. Puljen skal primært benyttes til at udvikle en forvaltningsplan for Øresund, inklusive kortlægning af trusler og udvikling af muligheder for friluftsliv samt forskning og formidling af Øresunds naturrigdom. En vigtig indsats vil være at lukke Kilen i nord mod bundtrawl.

Øresund har en helt unik og velbevaret havnatur, der grundet mange års forbud mod bundtrawl (med undtagelse af Kilen) samt en helt særlig hydrografi er hjem for flere plante- og dyresamfund end nogle andre danske farvande. Der findes i Øresund over 155 fiskearter, og flere af de hjemmehørende arter er betydeligt større end i andre farvande. Det gør området til et perfekt eksempel på, at bæredygtig havforvaltning i høj grad kan være forenelig med erhvervs- og fritidsinteresser.

Øresund kan som marin nationalpark inspirere til lignende bæredygtig forvaltning af andre farvande både i Danmark (f.eks. Lillebælt, Storebælt, delområder i Kattegat m.fl.) og internationalt, hvor sundet allerede nyder berømmelse. WWF Verdensnaturfonden anbefaler, at der afsættes **midler til at identificere konkrete havområder i Danmark**, hvor en Øresunds-model kan implementeres.

4. Opret større og sammenhængende naturområder med udlægning af urørt skov

WWF Verdensnaturfonden anbefaler, at der afsættes **midler til at oprette større og sammenhængende naturområder samt udlægge urørt skov**. Områderne skal udlægges snarest og følge forskernes anbefalinger.

Erfaringer og overvågning har vist os, at den nuværende naturbeskyttelse ikke fungerer på land, og de retslige instrumenter er utilstrækkelige. F.eks. har hverken Habitatdirektivet eller Naturbeskyttelsesloven kunne sikre os imod en fortsat forringelse af natur og tilbagegang af arter. Der er brug for **en politisk målsætning om, at der i Danmark afsættes arealer dedikeret til natur**. Et oplagt redskab vil være **et naturområde**, som indføres via planlovgivningen og dækker urørt skov, vildtreservater, §3, naturfredninger, naturnationalparker m.m.

EU-kommissionens nye biodiversitetsstrategi nævner netop, at medlemsstaterne skal afsætte 10% af land- og havarealer til "strictly protected areas" senest i 2030. Vi tolker dette som svarende til naturzone-forslaget i Danmark. I WWF Verdensnaturfondens eget udspil til biodiversitetspakken foreslår vi, at 15% af Danmarks landareal og 10% af havarealet afsættes som naturzone. Vi minder også om, at S/SF i valgkampen i 2019 lovede 15 naturnationalparker og 75.000 ha urørt skov. I dag kan blot 0,5-1% af landarealet defineres som naturzone. Så omfattende prioriteringer af natur vil kræve en analyse og omlægning af Naturstyrelsen som organisation og dens kompetencer, og der skal afsættes de nødvendige midler hertil.

5. Gennemfør en lovrevision med henblik på at frigøre midler til biodiversiteten

WWF Verdensnaturfonden anbefaler, at der afsættes **midler til at gennemføre en stærk nødvendig lovrevision** af Skovloven, Dyreværnsloven, Færdselsloven, Landbrugsstøtteordninger og Naturbeskyttelsesloven, samt tilknyttede bekendtgørelser. Nuværende regler er alt for ofte en hindring for biodiversiteten. Ud over en revision af planloven så er der brug for en gennemgang af dansk lovgivning og støtteordninger med henblik på at fjerne uhensigtsmæssige regler og incitament. Dette er Danmark også forpligtet til inden udgangen af 2020 jf. Biodiversitetskonventionens Aichimål nr. 3. Skovloven, Dyreværnsloven, Færdselsloven, Landbrugsstøtteordninger og Naturbeskyttelsesloven samt tilknyttede bekendtgørelser bør justeres, og det vil være nødvendigt med en ekstern og kompetent gennemgang af eksisterende lovgivning og støtteordninger.

Dele af disse love kan med fordel samles i **en ny biodiversitetslov** med klare målsætninger, der som minimum er svarende til EU og FN's internationale forpligtelser. Nuværende og nye beslutninger om urørt skov og naturnationalparker er uden retsligt ophæng, så der kan hverken føres tilsyn, klages eller sanktioneres. WWF Verdensnaturfonden er bekendt med den igangværende forskningsbaserede juridiske gennemgang af den manglende retlige beskyttelse af urørt skov (både privat og statskov) og vil rette vores anbefalinger herefter.

6. Minimer afskovning som følge af dansk import af råvarer med en nyoprettet afskovningspulje

WWF Verdensnaturfonden anbefaler, at der etableres en ny **afskovningspulje til støtte af initiativer i producentlande og til centrale aktører**. Dette vil fremme produktionen af afskovningsfrie varer og støtte danske aktører i at sikre afskovningsfrie forsyningskæder. Samtidig vil det bidrage til Danmarks internationale klimahandling, der skitseres i klimaloven. Puljen bør kunne søges af civilsamfundsorganisationer samt være et resultat af Regeringens igangværende udarbejdelse af en handlingsplan for at eliminere afskovning. Her kan med fordel hentes inspiration fra klimapuljen og NORADs *Norwegian Climate and Forest Funding to Civil Society*.

Skovrydning er en væsentlig årsag til tab af biodiversitet. Emissioner fra skovrydning udgør næsten 12% af de samlede drivhusgasser og er næst efter fossile brændstoffer den vigtigste årsag til klimaændringer. Dansk import af handelsvarer såsom soja, palmeolie, papir og tømmer har stor indflydelse på den voldsomme skovrydning globalt, og særligt importen af soja er problematisk. Danmark årlige import af 1,8 millioner tons soja kræver 898.000 hektar at dække svarende til Sjællands og Lollands samlede areal.

Som en del af afskovningspuljen bør der vedtages krav om bæredygtighed og afskovningsfrihed til danske aktører på tværs af investeringsorganer og leverandørkæder, og kravene bør være en del af Regeringens strategi for grønne offentlige indkøb. Der skal etableres et **videnscenter**, der bestemmer en fælles definition af afskovning og yder teknisk støtte og rådgivning om certificeringsordninger, indkøb af kreditter, implementering af indkøbspolitik med mere.

Budgetforslag til Finansloven for 2021 via NATURMILLIARDEN

Nedenfor findes WWF Verdensnaturfondens konkrete budgetforslag til Finansloven for finansåret 2021. Med en milliard dedikeret til vores natur kan der sættes ind, hvor der er absolut behov og med stor effekt. De første fem budgetforslag indeholder initiativer, der bør implementeres indenfor den af regeringen fastsatte ramme for midler til biodiversiteten på 200 mio. kr. over de næste 4 år.

Finanslovsforslag (§24) fra WWF Verdensnaturfonden

1	Etablering af et Biodiversitetsråd Inkl. forarbejdet til en national biodiversitetsstrategi og handleplan (NBSAP), der kortlægger og prioriterer indsats frem mod 2030, og en analyse af behov for revision af lovgivning og incitament. Beløbet reflekterer finanslovsforslagets beløb til <i>Klimarådet</i> , da et Biodiversitetsråd bør ses som en tilsvarende opgave af samme ambitionsniveau.	24 mio. kr.
2	Pulje til øget beskyttelse af havnaturen og fremme af naturskånsomt fiskeri Inkl. uafhængig statusopgørelse og forskningsbaseret evaluering af dansk regulering af fiskeri i naturbeskyttede områder samt forbud, udpegning af nye områder og omlægning af fiskeriet fra trawl til naturskånsomme redskaber.	12 mio. kr.
3	Pulje til skabelse af store sammenhængende og vilde naturområder Inkl. opkøb, tinglysning, erstatning. Resultat: 700-1000 ha ny natur. Dette er en fortsættelse af de nuværende to puljer til sammenhængende og vildere natur, der blev etableret af VLAK-Regeringen og står til at udløbe i 2021.	76 mio. kr.
4	Pulje til mere privat urørt skov De i finanslovsforslaget for 2021 afsætte midler af 48 mio. kr. (§24.52.02) bør øges med 42. mio. kr. til et totalt af 90 mio. kr. Resultat vil være mere end 700 ha urørt privatskov. Puljen kan finansieres via skovrejsningsmidler.	42 mio. kr.
5	Pulje til 13 naturnationalparker til lands af hver min. 500 ha Inkl. etablering af hegn og græssende dyr (hårdføre kvæg og heste) på statsejede arealer eller private naturarealer inden 2030. Her kan bruges erfaringer fra Gribskov og Fusingø til udlægning af lignende (men billigere) naturnationalparker.	46 mio. kr.
I alt		200 mio. kr.
6	Midler til forsøgsfiskeri efter jomfruhummer med naturskånsomme redskaber i reservationsområder i Kattegat Inkl. klargøring af både til tejniskeri og garanti af mindsteløn til jomfruhummer-fiskere.	50 mio. kr.
7	Pulje til etablering af Øresund som Danmarks første marine nationalpark som eksempel for andre danske farvande Inkl. udvikling af forvaltningsplan med forskning, kortlægning af trusler, lukning af bundtrawl i Kilen, formidling af Øresunds naturrigdom til danskerne og udvikling af muligheder for friluftsliv inden 2023. Puljen bør også støtte identifikation af andre farvande, hvor Øresund kan bruges som eksempel for havbeskyttelse.	70 mio. kr.

8	Stop for statslig skovdrift inden 2030 (resterende 61.000 ha) (150 mio. kr. årligt, 2021-2024). Kan finansieres via: Statslig skovrejsning – 32 mio. kr. (årligt 2021-2024). Privat skovrejsning – 50 mio. kr. (årligt 2021-2024). Minivådområder og lavbundsjørde – 50 mio. kr. (årligt 2021-2024). Indtægter fra udlejning, salg af hugstmodne eksoter m.m. – 18 mio. kr. (årligt 2021-2024).	600 mio. kr.
9	Pulje til minimering af afskovning som følge af dansk import af råvarer Inkl. støtte til initiativer og centrale aktører i producentlande i forlængelse af ny dansk handlingsplan. Puljen bør indebære 5 mio. til videnscenter under DIEH. Kan finansieres via Danidas IDH funding.	80 mio. kr.
Samlet pulje til dansk natur, 2021-2024		1 mia. kr.

Detaljerede bemærkninger

Forslag 1: Det er værd at bemærke, at udtag af lavbundsjørde (§24.23.03.28) og etablering af minivådområder (§24.23.03.12) ikke er målrettede og omkostningseffektive biodiversitetsindsatser. Hvis man ønsker dette, er det afgørende, at der foretages en forskningsbaseret kortlægning og prioritering. Dette findes ikke i dag og kunne være første opgave for et nyt biodiversitetsråd.

Forslag 2: Lignende pulje til omlægning af fiskeri fra trawl til skånsomme redskaber har været implementeret i UK med succes. En dansk pulje kan finansieres via kompensation gennem Hav-, Fiskeri- og Akvakulturudviklingsprogrammet (EHFAF).

Forslag 3: Puljen til sammenhængende natur og mere vild natur (§24.52.02 og §24.74.04) på i alt 56,4 mio. kr. (2019) er bortfaldet (en VLAK-aftale). Denne bør genoprettes således at forskningsanbefalingerne⁴ om at sikre store, sammenhængende naturområder videreføres i Danmark.

Forslag 4: Ordningen bør motivere og præmiere de vigtigste og samtidigt største arealer. Bemærk, at det formentlig er nødvendigt med samlet 2,8 mia. kr., hvis nuværende erstatningsniveau forbliver uændret og Socialdemokratiets mål⁵ om 20.000 ha privat urørt skov skal nås. Langsigtet finansiering til dette, kan f.eks. findes i den nævnte (mikro)afgift på plastik som foreslået af Socialdemokratiet i maj 2018¹.

Forslag 5: De 13 nationalparker etableres på privatejede og/eller offentligt ejede arealer, der allerede er eller udlægges til natur bl.a. jf. ovenstående puljer. Der bør etableres ekstensiv helårsgræsning med hårdføre kvæg og hesteracer uden mulighed for at søge grundbetaling. Driften af nationalparkerne vil herefter blive finansieret løbende af EU-midler. Hellebæk Kohave er en god foregangsmodel.

Forslag 6: Forsøgsordning for fiskeri med passive og naturskånsomme redskaber bør i første omgang være målrettet jomfruhummerfangst via tejner i Kattegat med henblik på at udvikle permanente ordninger på sigt.

Forslag 7: Midlerne skal gå til projektering, lovarbejde, involvering af interessenter samt formidling og branding f.eks. ift. turisme. Puljen kan bl.a. finansieres af EU-midler fra Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet.

⁴ <http://www.ipbes.dk/?p=2726>

⁵ www.skovdyrkerne.dk/om-os/laes-artikler-fra-skovdyrkeren/singlevisionartiklerfraskovdyrkeren/artikel/socialdemokratiet-oensker-75000-hektar-uroert-skov-i-danmark/?fbclid=IwAR3w3gWm1esxwfS_o4S3ooqcX7xpTs3laPjOiqBfEGR8XZK7OxCqeTeNYLs

Forslag 8: Al statslig skovdrift skal stoppes inden 2030, så arealer kan overgå til vild natur med henblik på at nå EU-kommissionens mål og forskernes anbefalinger. Denne indsats er ikke finansieret i FL21 og vi foreslår derfor en 4-årig pulje på i alt 600 mio. kr. Puljen finansieres med 50 mio. kr. (årligt) fra minivådområder (§24.23.03.12, årligt 215 mio. kr.) og lavbundslande (§24.23.03.28, årligt 85 mio. kr. til). Ligeledes overføres midler fra såvel statslig skovrejsning (24.74.04, 32 mio. kr.) og tilskud til privat skovrejsning (§ 24.23.03, 50 mio. kr. ud af puljens 70 mio. kr.). Nærværende forslag sikrer på kort sigt, at 5% statslige landarealer dedikeres til natur som naturzone. De resterende naturarealer skal findes på private arealer i samarbejde med lodsejere og private fonde. Indsatser på private arealer er omkostningstunge, hvorfor den kortsigtede indsats bør fokuseres på statslige og kommunale arealer.

Forslag 9. WWF Verdensnaturfonden har udarbejdet et detaljeret indspil til Regeringens handlingsplan mod afskovning. Vi anbefaler, at der med handlingsplanen sættes klare rammer og mål ud fra [The Accountability Framework](#), stilles krav om afskovningsfrihed i offentlige indkøb og ydes økonomisk støtte til den nødvendige markedstransformation af leverandørkæder og investeringer. Det sidste blandt andet i regi af [Dansk Alliance for Ansvarlig Soja](#) samt en ny Dansk Alliance for Palmeolie. Det foreslåede Videnscenter er et vigtigt element til at yde teknisk støtte og rådgivning.

Vær opmærksom på CAP (fra 2022): CAP vil fra 2022 kunne delfinansiere en række af vores forslag. Efter 2022 vil det være afgørende at CAP, der erstatter Landdistriktsmidlerne, i endnu højere grad finansierer de nødvendige og forskningsanbefalede biodiversitetsindsatser i Danmark. 15% af den kommende CAP bør målrettes dette. Disse midler indgår ikke i dette forslag. Det er væsentligt, at Landbrugsstyrelsens naturstøtteordninger evalueres af biodiversitetseksperter, så de nye ordninger under CAP bliver omkostningseffektive og evidensbaserede. F.eks. skal Landbrugsstyrelsens naturstøtteordninger kunne gå på tværs af ejerskab og naturtyper for at sikre store sammenhængende naturarealer. Man kunne forestille sig en progressiv støtte, der præmierer netop dette (som allerede foreslået af WWF Verdensnaturfonden til Landbrugsstyrelsen).

Kontakt for yderligere oplysninger

Generelt: Public Affairs rådgiver, Mille Herskind - 24 67 23 54 - mille.herskind@wwf.dk

Naturen i havet: Sektionschef på hav, Thomas Kirk Sørensen - 22 68 81 02 - t.sorensen@wwf.dk

Naturen på land og i skov: Seniorbiolog, Thor Hjarsen - 2212 93 60 – t.hjarsen@wwf.dk

Afskovning: Skovrådgiver, Sofie Tind Nielsen – 61 66 42 48 – s.tind@wwf.dk